

SXEDIO.65F

SXEDIO.65F

27.7.1926: Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΜΑΛΚΟΛΜ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. ΝΕΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΣΕΡ Ο ΣΕΡ ΡΟΝΑΛΝΤ ΣΤΟΡΡΣ. ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΝ ΓΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΠΡΟΝΟΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΤΕΛΙΚΟ ΦΟΡΟ

Στις **26** Ιουλίου **1926** έληξε η Κυβερνητεία του Μάλκολμ Στήβενσον- του πρώτου κυβερνήτη της Κύπρου μετά την ανακήρυξη της Κύπρου σε αποικία τον προηγούμενο χρόνο.

Ο Στήβενσον συνέδεδσε το όνομά του με την κατάργηση της Δεκάτης στις **16** Φεβρουαρίου **1926**. Η κατάργηση της Δεκάτης ήταν ένα αίτημα δεκαετιών.

Η δεκάτη ίσχυε από την εποχή της Τουρκοκρατίας και προέβλεπε ότι το ένα δέκατο της παραγωγής από τους γεωργούς όλων των προϊόντων τους πήγαινε στο κράτος.

Για παράδειγμα ο κάθε παραγωγός, πριν μεταφέρει στο σπίτι του το σιτάρι που παρήγαγε για παράδειγμα, έπρεπε να αναμένει τον φοροεισπράκτορα, ο οποίος θα έπαιρνε το ένα δέκατο της παραγωγής για τη βρετανική διοίκηση.

Η κατάργηση όμως της Δεκάτης συνοδεύθηκε με βαριά φορολογία σε διάφορα προϊόντα ώστε να καλυφθεί το ποσό που θα έχανε η τοπική διοίκηση.

Ετσι ενώ καταργήθηκε η Δεκάτη και οι αγρότες έπαιζαν ακόμα και τις καμπάνες πανηγυρίζοντας από την άλλη η βαριά φορολογία εξασφάλιζε από αυτούς τα ίδια χρήματα με άλλο τρόπο.

Ο Κυβερνήτης Μάλκολμ Στήβενσον ανμαχώρησε με τη σύζυγο του στα τέλη Ιουλίου και ανέλαβε ως προσωρινός Κυβερνήτης ο Πόπαμ Λομπ.

Στο σκάφος όπου επέβη ο κυβερνήτης είπε σε συνεργάτη του σύμφωνα με την εφημερίδα "Ελευθερία" (**27.7.1926**):

"Είμαι καταλυπημένος γιατί εγκαταλείπω την Κύπρο. Δεν γνωρίζω τι αισθάνομαι τη στιγμή αυτή. Νομίζω ότι θα καταρρεύσω. Ελπίζω και θα έλθω μια μέρα να σας ξαναδώ στην Κύπρο".

Νέος Κυβερνήτης διορίστηκε ο Λοχαγός Σερ Ρόναλντ Στορρς, επαρχιακός διοικητής της Παλαιστίνης και Ιππότης.

Στο μεσοδιάστημα μέχρι το Νοέμβριο που θα ερχόταν ο νέος Κυβερνήτης Σερ Ρόναλντ Στορρς οι Χριστιανοί βουλευτές, -σε αντίθεση με τους οθωμανούς- έδωσαν το μήνυμα στο νέο Κυβερνήτη τι θα έπρεπε να αναμένει από αυτούς αν δεν προέβαινε σε αλλαγές ώστε να αιρόταν η οικονομική δυστυχία και εξαθλίωση που επικρατούσε την εποχή αυτή ενώ η ίδια παρουσιαζόταν να έχει περιττά χρήματα για να τα σπαταλά.

Ευκαιρία ήταν η πρόταση του προσωρινού Κυβερνήτη στο Νομοθετικό να του εγκριθεί το ποσό των **800** λιρών για να μπορέσει να εξασφαλίσει αυτοκίνητο για να διακινείται το νησί.

Όταν η πρόταση παρουσιάστηκε στο Νομοθετικό οι Έλληνες βουλευτές αντέδρασαν τόσο έντονα, ώστε ο προσωπινός κυβερνήτης αναγκάστηκε να αποσύρει την πρόταση του πριν αυτή τεθεί σε ψηφοφορία.

Τα πρακτικά της συνεδρίας είναι χαρακτηριστικά:

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

27 Αυγούστου **1926**, ώρα **11,30** π.μ.

Προεδρία Προσωρινού Κυβερνήτου

Όλα τα μέλη του Συμβουλίου είναι παρόντα.

- Αυτοκίνητον **800** λ. διά τον Κυβερνήτην.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Πριν προχωρήσωμεν εις την εργασίαν υπάρχει ζήτημα το οποίον δέον να θέσω προ του Συμβουλίου, ζήτημα αυτοκινήτου προς χρήσιν του Κυβερνήτου. Είναι τος ύστημα εις όλας τας αποικίας να παραχωρήται αυτοκίνητον διά την χρήσιν του Κυβερνήτου. Είναι ζήτημα ευγενείας προς τον αντιπρόσωπον του Βασιλέως και υποθέτω ότι θα θέλετε

να μη υστερή η Κύπρος εις το ζήτημα τούτο, θέλω να έχω την συγκατάθεσιν σας, ην να διαβιβάσω εις το Υπουργείον, διά την αγοράν τοιούτου αυτοκινήτου **800** λιρών.

Ο κ. Ρωσίδης ενίσταται λέγων ότι εις μέρος που θα γίνεται ζήτημα διά δικαστικές θέσεις αίτινες θα εστοίχιζον **300** λίρας, δεν επιτρέπεται η προτεινομένη δαπάνη. Ο Μισθός του Κυβερνήτου είναι ικανοποιητικός και δύναται ν' αγοράση αυτοκίνητον δι' ιδίαν χρήσιν.

Ο κ. Μιχαηλίδης ενίσταται διά την παροχήν τοιούτου ποσού προς αγοράν αυτοκινήτου διά τον Κυβερνήτην.

Ο Εγιούπ εφ. υποστηρίζει την πρότασιν του Κυβερνήτου όπως εγκριθή ποσόν **800** λιρών δι' αυτοκίνητον.

Ο κ. Χατζηπαύλου λέγει ότι δεν δύναται να υποστηρίξη την πρότασιν, διότι είναι αρχή να μη εκφράζεται ευγνωμοσύνη προς υπάλληλον πριν οήτος δοκιμασθή.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ: Δεν υπάρχει ζήτημα ευγνωμοσύνης, αλλ' απλώς να υπάρχει εις την διάθεσιν του αυτοκίνητον προς ευκολίαν της εργασίας του.

Ο Μ. Κιτίου λέγει ότι κηρύττεται κατά της προτάσεως λέγων ότι καθ' ην στιγμήν αρνούμεθα εις τους κατοίκους ένα γεφύρι διότι δεν υπάρχουν χρήματα, πως είναι δυνατόν να διαθέσωμεν **800** λίρας δι' αυτοκίνητον του Κυβερνήτη του;

Ο κ. Παυλίδης λέγει ότι λυπείται διότι διαφωνεί με τον έντιμον οθωμανόν βουλευτή Πάφου και επιδοκιμάζει πλήρως τα λεχθέντα υπό των άλλων εντ. συναδέλφων του, οίτινες εκηρύχθησαν εναντίον της προτάσεως του Κυβερνήτου, ο Κυβερνήτης είπεν ότι η Κύπρος δεν πρέπει να υστερήση άλλων αποικιών. Δυστυχώς η νήσος μας υστερεί, λέγει, άλλων αγγλικών κτήσεων, αν δε υστερή και εις το ζήτημα αυτοκινήτου διά τον κυβερνήτην είναι μάλλον προς τιμήν της Κυπριακής Κυβερνήσεως, η οποία δεικνύει ότι κήδεται

του πτωχού φορολογουμένου κυπριακού λαού και δη το κατά την τριμεράν οικονομικήν κρίσιν ην διέρχεται σήμερον.

ΚΥΕΒΡΝΗΤΗΣ: Αι εκφρασθείσαι απόψεις δεικνύουν ότι το Συμβούλιον δεν φαίνεται να είναι υπέρ της προτάσεως και δια τούτο δεν θα λάβω μέτρα υπέρ του ζητήματος.

Όταν όμως στα τέλη του Νοεμβρίου παρουσιάστηκε ο προϋπολογισμός του **1927** για έγκριση Έλληνες και Τούρκοι βουλευτές συνασπίστηκαν για μια ακόμη φορά και τον απέρριψαν μαζί με την πρόνοια των **92.000** λιρών που υπήρχε από το **1878** για τον φόρο υποτελείας.

Η πρόνοια αυτή ήταν και η αιτία που οδήγησε τους βουλευτές ολόκληρης της Κύπρου να απορρίψουν τον Προϋπολογισμό και τον προηγούμενο χρόνο.

Η απόρριψη του προϋπολογισμού έγινε όπως και στην προηγούμενη χρονιά **-13** κατά (Έλληνες παρόντες και Τούρκοι) και εννέα υπέρ-επίσημα μέλη.

Ο Προσωρινός Κυβερνήτης έκρινε ότι η κατάσταση ήταν πολύ σοαβρή και ανακοίνωσε ότι θα επικοινωνούσε με τον υπουργό Αποικιών για περαιτέρω οδηγίες.

Έτσι ανέβαλε τη συνεδρία για την επομένη αλλά την άλλη μέρα (**25** Νοεμβρίου **1926**) πληροφόρησε τους βουλευτές ότι δεν θα ξαναπαρουσίαζε νέα νομοσχέδια εν αναμονή της άφιξης του Ρόναλντ Στορρς.